

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 15. V. 2012

RPO-702126-III/12/TOa

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Pan
Jacek CICHOCKI

Minister Spraw Wewnętrznych

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję, iż w wyniku przeprowadzonej kontroli warunków pełnionej służby w Komisariacie Kolejowym Policji w W. pojawiły się wątpliwości w zakresie zgodności z Konstytucją RP regulacji dotyczących ochrony bezpieczeństwa i zdrowia funkcjonariuszy podczas służby. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.) nie zawiera obecnie regulacji dotyczących ochrony bezpieczeństwa i zdrowia funkcjonariuszy podczas służby. Art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy o Policji stanowi tylko, że Komendant Główny Policji określa „szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, po konsultacji z Państwową Inspekcją Pracy”. Na tej podstawie Komendant Główny Policji wydał zarządzenie nr 916 z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby oraz organizacji służby bhp w Policji (Dz.Urz. KGP Nr 16, poz. 98). Podobne rozwiązanie prawne zawiera art. 9 ust. 7 pkt 8 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675 ze zm.), z tym że do chwili obecnej Komendant Główny Straży Granicznej nie wykonał niniejszego upoważnienia. Natomiast ustawa z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712 ze zm.) w ogóle nie reguluje tej problematyki.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 Konstytucji RP każdy ma prawo do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Sposób realizacji tego prawa oraz obowiązki pracodawcy określa ustawa. Niniejszy przepis formułuje prawo podmiotowe odsyłając przy tym, w zakresie właściwej treści - do ustawy. Nie przekreśla to naturalnie znaczenia prawnego art. 66, bowiem wynika z niego - w aspekcie formalnym - nakaz zachowania drogi ustawy dla unormowania gwarantowanych nim uprawnień, a - w aspekcie materialnym - nakaz nadania regulacjom ustawowym takiego kształtu, by możliwa była realizacja owych uprawnień¹. Podmiotem omawianego prawa jest „każdy” co oznacza, że nie jest ono ograniczone wyłącznie do osób pozostających w stosunku pracy, ale też wszelkich innych osób wykonujących pracę, w tym także funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej czy Biura Ochrony Rządu. Pojęcie bezpieczeństwa i higieny służby jest synonimem pojęcia ochrony służby w ścisłym tego słowa znaczeniu. Podstawowym składnikiem instytucji ochrony służby są przepisy dotyczące obowiązków pracodawców w zakresie ochrony życia i zdrowia funkcjonariuszy, przybierające postać prawa, którego przestrzeganie może być egzekwowane środkami przymusu państwowego. Bezpieczeństwo i higiena służby funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej są regulowane aktem o charakterze wewnętrznym, podczas gdy te aspekty służby stanowią materię, która musi zostać uregulowana aktem prawa powszechnie obowiązującego. Tym samym aktualnie obowiązujące upoważnienia Komendanta Głównego Policji i Komendanta Głównego Straży Granicznej do określenia warunków bezpieczeństwa i higieny służby budzą wątpliwości Rzecznika w zakresie ich zgodności z art. 66 ust. 1 Konstytucji RP.

Dodatkowo wskazać należy, że ustawa o Biurze Ochrony Rządu w ogóle nie zawiera regulacji dotyczących ochrony służby, ani nawet stosownych odesłań do działu X Kodeksu pracy. Mając na uwadze wyłączne stosowanie pragmatyki służbowej do spraw wynikających ze stosunku służbowego uprawnionym jest twierdzenie, że wobec funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu nie został zrealizowany konstytucyjny nakaz nadania regulacjom ustawowym takiego kształtu, by możliwa była realizacja owych uprawnień. Ze względu na odsyłający charakter normy konstytucyjnej funkcjonariusze BOR-u pozbawieni

¹ L.Garlicki, Komentarz do art. 66 Konstytucji RP, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - Komentarz*, Warszawa 2003 s.2-3.

²L. Florek, *Konstytucyjne podstawy systemu prawa*, pod red. M. Wyrzykowskiego, Warszawa 2001, s. 78.

zostali w rezultacie określonego w art. 66 ust. 1 Konstytucji RP prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zbadanie przedstawionego problemu i ewentualnie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu zmiany opisanego stanu rzeczy.

Będę wdzięczna za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku, względnie o podjętych decyzjach.

Łęka wyprawy szowaku

Żenka Lipson